

Uitdagingen en inzet

Jaarverslag 2007

Directie-generaal Oorlogsslachtoffers

Verantwoordelijke uitgever

Claire Barette
Luchtvaartsquare 31
1070 Brussel

Hebben meegewerkt aan dit
jaarverslag:

Redactie

Thérèse Briquemanne
Gert De Prins
Anne Jacquemin
Marie Lejeune
Geneviève Lurquin
Alexandra Matagne
Heidi Vanhoudt
Véronique Querton
Véronique Schiffiers

Vertaling

Via Verbia sprl.

Realisatie

Directie-Generaal Communicatie

Jaarverslag 2007

Directie-generaal Oorlogsslachtoffers

Voorwoord	4	3.3 Het archiveringswerk	20
Inleiding	5	3.3.1 Het "Rode-Kruisfonds"	20
1. Doelstellingen en beschrijving	6	3.3.2 De dossiers van de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918	21
1.1 De stafdienst	6	3.3.3 De individuele dossiers van de Citadel van Hoei	21
1.1.1 Opdracht	6	3.3.4 De dossiers van de militaire hospitalen en het Rode Kruis	21
1.1.2 Algemene activiteiten van de dienst	6	4. Gebeurtenissen in 2007	21
1.1.3 Personeel / opleiding	7	4.1 Bezoek van een delegatie uit de Democratische Republiek Congo	21
1.1.4 Modernisering van het beleid	7	4.2 Bezoek aan de Dienst Vreemdelingenzaken	21
1.1.5 Toezicht over het IV-NIOOO	9	4.3 Voorstelling van de archieven aan de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde	21
1.2 De statuten van nationale erkentelijkheid, de renten en de pensioenen	10	4.4 Interview over de bevrijding van Buchenwald	22
1.3 Geschillen	12	4.5 Voorstelling van het projet van het memoriaal van de politieke gevangene	22
1.4 Archieven en documentatie	13	4.6 Geleid bezoek van de groep "Design en Style"	22
2. De ordonnanciering van de pensioenen en renten en het budget	14	4.7 Een filmpremière bij de DG	22
3. Specifieke activiteiten en projecten	18	4.8 De "Historische pool van defensie"	22
3.1 Databases	18	5. Communicatie	23
3.1.1 Victory	18	5.1 De website	23
3.1.2 Persoonlijke DDO-dossiers	18	5.2 Het jaarverslag 2006 – Resultaten van het tevredenheidsonderzoek	23
3.1.3 Het Memoriaal van de nazi-repressie	18	Contact en nuttige adressen	25
3.1.4 Catalogus van de publicaties	19	Afkortingen en woordenlijst	26
3.2 Het documentaire werk	19		
3.2.1 Het bestand van de vervolging en deportatie van de Belgische joden en zigeuners	19		
3.2.2 Het "thema" - bestand	20		

Voorwoord

Dames,
Heren,

We willen u graag danken voor de opmerkingen en aanmoedigende woorden die u uitte in het tevredenheidsonderzoek dat we hielden in de marge van ons vorige rapport. Dat steunt ons in het idee dat we op de goede weg zijn, en, belangrijker nog, het geeft ons de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen.

Wanneer het merendeel van de sleutelfiguren en getuigen van de oorlog 1940-1945 verdwenen zullen zijn (we hopen uiteraard dat zij nog zo lang mogelijk leven), blijven enkel deze documenten bestaan om de herinnering aan deze historische momenten levend te houden.

De Directie-generaal Oorlogsslachtoffers die al meer dan 50 jaar het grootste deel van de archieven van de oorlog 1940-1945 heeft verzameld, geordend en geïnventariseerd, hecht de grootste zorg aan het bewaren van zijn documenten door het opzetten van conserveringsprojecten. Door dit te doen, handelt de Directie-generaal in de eerste plaats als een goede huisvader die zijn patrimonium wenst te bewaren. Dat de Directie-generaal tegelijkertijd voor herinneringswerk zorgt, is noch onverenigbaar met zijn wettelijke doelstellingen, noch nieuw.

Om praktische redenen kan de Directie-generaal geen afstand doen van zijn archieven, aangezien deze alle bewijzen bevatten om uitspraak te doen over materiële voordelen, nationale erkentelijkheid en het afleveren van diverse attesten (meer dan 5.500 in 2007).

Er blijven nog verschillende stappen te nemen en uitdagingen te overwinnen om de toegang tot ons archiefpatrimonium, dat zeer rijk is en belangrijk voor historisch onderzoek, te verruimen: dat zijn de uitdagingen voor de komende jaren.

De Coördinator,

Inleiding

Oorlogsslachtoffers genieten in België een grote juridische bescherming. Deze bescherming werd niet beperkt tot de naoorlogse wetten. Sinds 1995 werd de bescherming van oorlogsslachtoffers immers nog verder verstevigd door een reeks van 20 wetten en besluiten.

Gezien deze wetgevende maatregelen, werd de activiteit van de Directie-generaal in de loop der jaren behouden en ook nu krijgt de Directie-generaal nog dagelijks aanvragen aangezien de recente wetten geen enkele vervaltermijn hebben voorzien. Bovendien zijn er nog nieuwe wetgevende maatregelen in de maak en werden er reeds 5 wetsvoorstellen betreffende oorlogsslachtoffers ingediend tijdens deze legislatuur.

We verwachten dus nog enkele jaren nieuwe aanvragen te ontvangen.

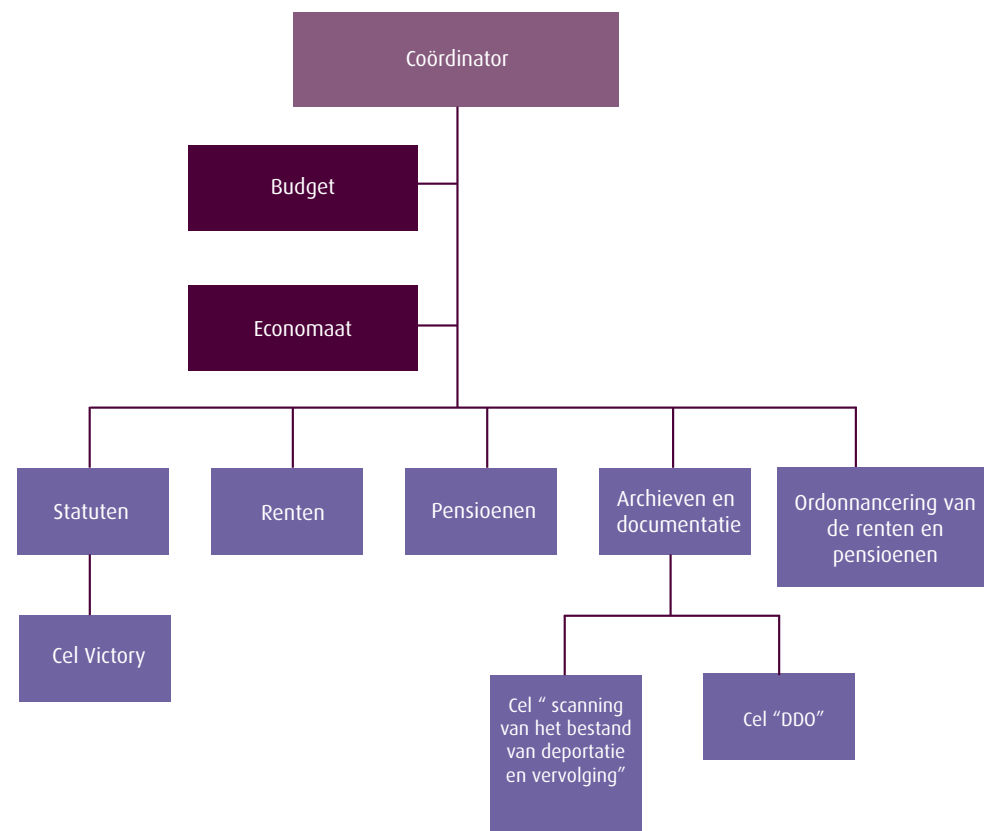
Trouwens, wanneer men de afgelopen 10 jaar vergelijkt waarbij:

- Het aantal personen dat heeft genoten van de voordelen van de Directie-generaal Oorlogsslachtoffers van 40.393 in 1998 tot 29.337 in 2007 daalde, hetzij een vermindering van een kwart;
- En het aantal personeelsleden dat werkzaam is bij de Directie-generaal oorlogsslachtoffers van 52 in 1998 tot 36 in 2007 daalde, hetzij een vermindering met bijna een derde.

kunnen we vaststellen dat de vermindering van de personeelsbezetting verhoudingsgewijs groter is dan de afname van het aantal slachtoffers.

In 2010 zal de bezetting waarschijnlijk niet meer dan 29 personen bedragen. Het is dan ook niet mogelijk om nog meer "af te slanken". Het is daarentegen onontbeerlijk dat het personeel van de Directie-generaal aangesteld blijft om zich zo goed mogelijk te kwijten van zijn oorspronkelijke opdrachten en om gevolg te geven aan de huidige en toekomstige wettelijke maatregelen.

1. Doelstellingen en beschrijving

1.1 De stafdienst

1.1.1 Missie

De stafdienst neemt het dagelijks bestuur van de Directie-generaal Oorlogsslachtoffers waar (personeelsbeheer, logistiek, coördinatie) en ondersteunt de toezichthoudende minister bij de voorbereiding en de uitvoering van het beleid inzake oorlogsslachtoffers.

Enkele cijfers:

Werden voorbereid in 2007:

- 62 ontwerpen van antwoorden op nota's van het Kabinet van de Minister van Landsverdediging naar aanleiding van tegemoetkomingsaanvragen bij de minister;
- 3 antwoorden op parlementaire vragen;
- 8 koninklijke en ministeriële besluiten;
- 77 terugbetalingsstaten van de verplaatsingskosten van leden van de Invaliditeitscommissies;
- 3 memories van antwoord inzake beroepen tot nietigverklaring bij de Raad van State, het Grondwettelijk Hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

1.1.2 Algemene activiteiten van de dienst

Wat betreft briefwisseling, telefonische oproepen en het aantal bezoekers binnen onze dienst, werden de volgende cijfers genoteerd:

- Briefwisseling - inkomende post: 5.898
- uitgaande post: 10.723
- Totaal aantal bezoekers: 918 (waarvan 379 voor de leeszaal)
- Aantal telefonische oproepen op het centrale nummer (02 528 91 00): 3.950

1.1.3 Personeel

Het personeelsbestand is dit jaar nog met 4 eenheden verminderd. Een medewerker is vrijwillig vertrokken, drie medewerkers zijn met pensioen gegaan. Maar gelukkig konden er twee nieuwe beambten worden aangeworven onder een contract van bepaalde duur.

Aan het eind van 2007 bedroeg het aantal beambten 36, goed voor 27 voltijdse equivalenten. Omdat functies van personen die vertrekken, slechts uitzonderlijk opnieuw worden ingevuld, wordt het werk herverdeeld over het overblijvende personeel.

Gezien de hoeveelheid te vervullen taken, wordt interne mobiliteit sterk aangemoedigd en is het merendeel van de beambten van de DG polyvalent, doordat zij activiteiten in meerdere diensten uitvoeren.

Opleiding

Het personeel heeft in 2007 in totaal 47 dagen opleiding gevolgd. De taalcursussen waren goed voor één derde van de opleidingen.

1.1.4 Modernisering van het beleid

Balanced Scorecard

De Balanced Scorecard (BSC) is een instrument om prestaties te meten en hinderpalen te identificeren die het realiseren van de doelstellingen belemmeren. Het instrument werd in 2005 bij de DG geïnstalleerd.

Binnen de DG werden er vier te analyseren basisactiviteiten bepaald:

1. het beheer, de bewaring en de valorisatie van de archieven;
2. het nemen van beslissingen betreffende aanvragen voor statuten, renten en pensioenen;
3. het afleveren van informatie en documenten;
4. het realiseren van transversale projecten om de prestaties te verbeteren.

Deze vier activiteiten worden geanalyseerd op vier punten: de resultaten, de procedures, de kwaliteit en de vernieuwing en dat met behulp van kritische prestatie-indicatoren.

In 2007 bedroeg het gemiddelde percentage gemeten indicatoren 94 %, hetgeen overeenstemt met een progressie van 2 % in vergelijking met het jaar 2006.

Vier nieuwe indicatoren betreffende de projectfases voor het digitaliseren van het vervolgings- en deportatiebestand van de Joden en zigeuners van België werden toegevoegd. Twee indicatoren betreffende de invaliditeitspensioenen werden geschrapt omdat deze geen relevante resultaten opleverden.

De analyse van de resultaten van de Balanced Scorecard heeft aangetoond dat de behandelingstermijnen van de dossiers voor invaliditeitspensioenen duidelijk verbeterd zijn in 2007:

Gemiddelde verwerkingstermijnen voor 2006 en 2007				
	Voor de invoer van de BSC	Na de invoer van de BSC		Streefdoel
		2006	2007	
Herziening wegens verergering	19 maanden	15 maanden	12 maanden	9 maanden
Weduwepensioenen	4,5 maanden	3,5 maanden	2,2 maanden	3 maanden
Verzending ontvangstbewijs	15 dagen	10 dagen	7 dagen	7 dagen

Aan het eind van dit jaar, werd de Balanced Scorecard van de DG overgezet naar een nieuw SAS SPM-programma (Strategic Performance Management – systeem). Deze nieuwe software maakt het mogelijk voor alle verantwoordelijken van de diensten om de cijfers van iedere indicator te raadplegen. Op termijn worden de indicatoren automatisch ingevoerd via de verbindingen tussen de cijfertabellen en dit programma.

NoVo

NoVo is een overkoepeling van verschillende programma's en projecten die bestemd zijn om van de FOD Sociale Zekerheid, waarvan de DG deel uitmaakt, een moderne overheidsdienst te maken, klaar om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan.

Hieronder vindt u de beschrijving van de projecten waaraan de DG deelneemt en de reeds ondernomen acties.

NoVoRecord

Dit programma ambieert, na een grondige analyse, het ontwikkelen van een dynamisch beheer van de archieven van de volledige FOD, gekoppeld aan een nummering en vermindering van de maximale papierstroom en een doeltreffende organisatie van de documenten (zowel papieren als elektronische). Dankzij de informatie die werd gecommuniceerd tijdens de verschillende "workshops", werd er een plan opgesteld voor het klasseren van de archieven van de DG Oorlogsslachtoffers. Op basis van dat plan werd er vervolgens een sorteertabel opgesteld, die behalve de namen van de reeksen ook hun vertrouwelijkheidsniveau, lineair belang, de betreffende jaren, de bewaringstermijn en de uiteindelijke bestemming overneemt. Dit project werd opgestart in 2007 en loopt in 2008 ten einde.

NoVoResult

Dit programma beoogt een cultuurwijziging om naar een resultaatgerichte FOD te evolueren, die steunt op gemeenschappelijke waarden en een aangename werksfeer en eigen initiatief aanmoedigt.

De DG Oorlogsslachtoffers heeft deelgenomen aan de onderzoeken over leiderschap en de huidige cultuur.

Copyright FOD Sociale Zekerheid

- Het onderzoek over leiderschap heeft het mogelijk gemaakt voor alle medewerkers om hun mening te geven over hun baas en hun leiderschapskwaliteiten te evalueren. Iedere chef moest ook zichzelf evalueren en werd daarenboven geëvalueerd door zijn overste. Iedere deelnemer heeft een rapport ontvangen met de vermelding van zijn sterke punten, de punten die verbeterd kunnen worden, een reeks ontwikkelingssuggesties evenals een gedetailleerd overzicht van de resultaten. Voor iedere directeur werden er pistes ontwikkeld in een actieplan dat individuele coaching, workshops en seminaries omvat.

Een beambte van de DG Oorlogsslachtoffers, die werd gekozen als young potential voor de administratie, heeft deelgenomen aan deze individuele coachingssessies om zijn leiderscompetenties te verfijnen en zo te evolueren naar een waarde- en resultaatgerichte organisatie.

- Het onderzoek over de cultuur binnen de FOD had als doel om de huidige cultuur te kennen, het verschil met de gewenste cultuur te meten om te evolueren naar een resultaatgerichte cultuur.

Het onderzoek heeft aangetoond dat de huidige cultuur binnen de DG Oorlogsslachtoffers zich laat uitdrukken in de vorm van twee stijlen:

- o De stijl "actualisering" waarin de organisatie belang hecht aan de kwaliteit van het werk en dat meer dan aan de kwantiteit evenals aan de prestaties en persoonlijke ontwikkeling. De organisatie is vernieuwend en ontwikkelt excellente medewerkers.
- o De "tegengestelde" stijl, die wordt gekenmerkt door confrontaties die nu eens tot nuttige kritiek leiden en dan weer tot onnodige conflicten.

De cultuur waarnaar de FOD wil evolueren is gebaseerd op 5 waarden die door het Directiecomité als essentieel werden bepaald: respect, vertrouwen, solidariteit, persoonlijke ontwikkeling en resultaatgerichtheid.

Deze waarden zullen geïntroduceerd worden in de evaluatiedossiers van het personeel opdat iedere beambte ze dagelijks zal respecteren en ontwikkelen.

NoVoClient

Dit programma heeft als doel om de klantgerichtheid van de FOD te verbeteren.

De DG Oorlogsslachtoffers heeft deelgenomen aan het opzetten van twee projecten:

- het creëren van een centraal punt voor het opvangen van klachten binnen de FOD om de behandeling ervan te vereenvoudigen en te versnellen. Er wordt op dit moment nog beraadslaagd over dit project. Het zou moeten worden afgesloten in de loop van het jaar 2009.
- het organiseren van tevredenheidsonderzoeken bij de gebruikers.

1.1.5 Toezicht over het Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers (IV-NI000)

Het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers is een instelling van openbaar nut van het type B, opgericht door de wet van 8 augustus 1981 en staat “onder toezicht van de Minister die de belangen van de oorlogsslachtoffers in zijn bevoegdheden heeft”. Sinds de wet van 10 april 2003, die de wet van 8 augustus 1981 wijzigt, is het Instituut veranderd in het Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers (IV-NI000) en werd het onder toezicht van de Minister van Landsverdediging geplaatst.

De fundamentele missie van het Instituut is de terugbetaling aan de oorlogsinvaliden en andere oorlogsslachtoffers van de kosten van gezondheidszorgen en dat volgens de modaliteiten die zijn vastgelegd door de van kracht zijnde reglementering.

Op 1 januari 2007 konden 29.537 oorlogsslachtoffers aanspraak maken op een terugbetaling van de kosten voor de gezondheidszorg met een tussenkomst van het Instituut.

- Tot de rechthebbenden behoren 10.115 burgerlijke of militaire invaliden, ten gevolge van de oorlogen 1914-1918, 1940-1945, van Korea, de oorlogen in Congo, Rwanda en Burundi, ten gevolge van de humanitaire acties in het buitenland of die oorlogswezen zijn en daarom recht hebben op een volledige kosteloosheid van medische, paramedische, farmaceutische en ziekenhuiskosten, evenals prothesekosten voor alle verwondingen en aandoeningen of deze nu wel of niet een gevolg zijn van de oorlog.
Zodra een beslissing, die een oorlogsinvaliditeitspensioen toestaat, definitief geworden is, bezorgt het Instituut de specifieke verzorgings- en farmaceutische formulieren. De verschillende zorgverstrekkers vullen deze formulieren in waarna de formulieren worden verstuurd naar het Instituut voor terugbetaling.
- Voor de 19.422 rechthebbenden die geen houder zijn van een oorlogsinvaliditeitspensioen komt het Instituut tussen, aanvullend met de ziekenfondsen.
Het betreft hier krijgsgevangenen die minstens 6 maanden gevangenschap hebben ondergaan, de houders van een statuut van nationale erkentelijkheid voor een periode van minstens 6 maanden in één of meerdere statuten, de kinderen van politieke gevangenen die de hoedanigheid hebben verkregen als rechthebbende van het statuut van politiek gevangene evenals de slachtoffers van rassenvervolgingen tijdens de oorlog van 1940-1945.
Voor deze rechthebbenden betaalt het Instituut het remgeld terug, d.w.z het verschil tussen het nomenclatuurtarief van het RIZIV en de tussenkomst van het ziekenfonds.
Alvorens de tussenkomst van het Instituut aan te vragen, moeten de rechthebbenden eerst naar hun ziekenfonds gaan.

Het merendeel van de rechthebbenden die aanspraak maken op een terugbetaling van de gezondheidszorg door het Instituut heeft een gemiddeld hoge leeftijd. Maar ondanks de progressieve daling van het aantal gerechtigden, bedragen de kosten die gepaard gaan met deze opdracht bijna 80 % van het totale budget van het Instituut.

Naast deze opdracht, ontwikkelt het Instituut ook een sociale en morele actie bij zijn rechthebbenden en houdt het zich bezig met het doorgeven van de herinnering door een reeks bijzondere activiteiten en projecten.

- Zo is “Oog in oog met de Herinnering” een pedagogische activiteit die gericht is op jongeren. Het gaat om een excursie naar een van de historische sites in België om de herinnering en de burgerlijke vorming te bevorderen. Deze activiteit is bestemd voor alle leerlingen van het basis en secundair onderwijs en maakt het voor hen mogelijk om een bezoek te brengen aan belangrijke plaatsen zoals het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk, het fort van Eben-Emael, de Dodengang, het Joods Museum van Deportatie en Verzet, enz. Tijdens het schooljaar 2006-2007 namen 3.749 jongeren deel aan deze activiteit.
- Bovendien organiseert Landsverdediging ieder jaar een aantal nationale herdenkingen in België. Scholen worden uitgenodigd om hieraan deel te nemen. Het Instituut zorgt voor een aangepast programma en begeleiding van de jongeren op de dag van het evenement.
- Het Instituut organiseert ook projecten met een breder mediabereik in functie van specifieke evenementen. Bijvoorbeeld met het project “Trein van de Vrijheid” dat in 2008 gerealiseerd werd. Daarbij organiseert men in april 2008, ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, een ontmoeting van meer dan 1000 Europese jongeren, waaronder 400 Belgen, op de site van het kamp van Buchenwald. Dit als symbool van een Europese jeugd die samenkomt voor de democratie en tegen het fascisme.
- Het Instituut biedt ook hulp aan verenigingen die zich bezighouden met de belangen van zijn gerechtigden (vaderlandslievende verenigingen). De hulp aan deze verenigingen wordt steeds meer een reële behoefte, enerzijds door de hoge leeftijd van hun leden en anderzijds door een gebrek aan financiële middelen voor deze verenigingen.

Het Instituut is tevens een instelling ten dienste van de Veteranen. De titel Veteraan wordt toegekend aan alle personeelsleden en voormalige personeelsleden van het Departement Landsverdediging die aan minstens één missie hebben deelgenomen die werd bepaald door de Koning. Wanneer zij titeldragers zijn worden de Veteranen volwaardig gerechtigden van het Instituut. Hoewel de titel van Veteraan vandaag louter een eretitel is, is er een studiegroep belast met het bestuderen van de toekenningsmogelijkheden voor materiële voordelen.

Om al deze doelstellingen te realiseren, wordt het Instituut gesubsidieerd door de federale staat. In 2007 werd de subsidie door de staat opgetrokken tot 47.868.000 euro. Deze subsidie staat ingeschreven in het budget van de FOD Sociale Zekerheid – DG Oorlogsslachtoffers (DO 59 - Programma 12 - BA 4135). De missie van de DG Oorlogsslachtoffers is erover waken dat de subsidie, die ingeschreven staat in de algemene uitgavenbegroting van het rijk ten voordele van het Instituut, tijdig ter beschikking wordt gesteld aan het Instituut, met naleving van de wettelijke voorschriften. De DG moet bovendien waken over het naleven van de controle- en beheersvoorschriften van het budget en de rekeningen van het Instituut zoals de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle van bepaalde overheidsinstellingen dat voorschrijft. De controle van het Instituut wordt tevens uitgeoefend door een regeringscommissaris, benoemd door de Koning, door een vertegenwoordiger van de Minister van Financiën en door de inspecteur-generaal van financiën van de FOD Sociale Zekerheid.

De zetel van het Instituut bevindt zich in de Regentlaan 45-46 te Brussel.

1.2 De statuten, renten en pensioenen

De statuten van nationale erkentelijkheid

De wet van 16 januari 2006¹ voert de heropening in van de termijnen voor het indienen van aanvragen voor het verkrijgen van een of meerdere statuten van nationale erkentelijkheid van de oorlog 1940-1945 en de gevechten in Korea. De heropening is nu onbeperkt, het blijft steeds mogelijk om een aanvraag in te dienen. Het belang van een erkenning in het kader van deze nieuwe wet, is om te genieten van de terugbetaling van het remgeld. De personen die hiervoor in aanmerking komen zijn zij die nog nooit een aanvraag voor nationale erkentelijkheid hebben ingediend en de personen die erkend zijn met een eretitel in het kader van de wet van 26 januari 1999².

Dit jaar werden er een honderdtal aanvragen ingediend.

Anderzijds verkort de wet van 11 mei 2007³ de periode van erkentelijkheid die nodig is in een of meerdere statuten van nationale erkentelijkheid om de tussenkomst van het IV-NI000 in de terugbetaling van het remgeld te verkrijgen, en dat van 9 tot 6 maanden.

Een betere erkentelijkheid voor burgerlijke invaliden!

In het vorige rapport hebben we het kort gehad over de invoering van het statuut van nationale erkentelijkheid voor burgerlijke invaliden van de oorlog 1940-1945. De doelstelling van dit nieuwe statuut, dat van toepassing is op 3.500 personen, is het verlenen van de nationale erkentelijkheid aan zij die in hun fysieke integriteit werden getroffen ingevolge de oorlogsomstandigheden. Het koninklijk besluit van 11 oktober 2006⁴ dat handelde over de invoering van dit statuut voorzorg tevens in de oprichting, bij koninklijk besluit, van een kaart van nationale erkentelijkheid evenals in het ontwerpen van een medaille. Dit werd gerealiseerd want het koninklijk besluit van 10 februari 2008 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 3 maart 2008.

Op die manier worden heel wat medeburgers, die lichamelijk werden getroffen tijdens de Tweede Wereldoorlog, beter erkend. Het gaat met name om slachtoffers van bombardementen of munitieontploffingen, dwangarbeiders of onder dwang ingelijfd die tijdens hun deportatie of inlijving gewond raakten of ziek werden, vrijwilligers die onze soldaten in 1940 zijn gaan vervoegen via de RCBL (rekruteringscentra van het Belgisch leger), dienstweigeraars voor dwangarbeid die gewond raakten of ziek werden tijdens hun weigeringsperiode, of joodse kinderen die schade hebben geleden omdat zij moesten onderduiken en zonder hun ouders hebben moeten leven.

Het gaat om een erestatuut en houdt geen enkel financieel voordeel in. De medaille kan verkregen worden bij specialisten in medailles en decoraties.

Hier ziet u een voorbeeld van zo'n medaille:

Medaille van burgerlijke invalide van de oorlog 1940-1945 – foto SVG-DOS

¹ Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 6 februari 2006
² Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 26 februari 1999

³ Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 20 juni 2007
⁴ Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 29 november 2006

De renten

We blijven regelmatig renten verlenen die voortvloeien uit een statuut van nationale erkentelijkheid voor gedeporteerden, werkweigeraars en/of weerstanders tegen het nazisme aan weduwen van titularissen van deze statuten.

In de loop van 2007 werden er een tiental aanvragen van titularissen en 400 aanvragen van weduwen geregistreerd.

Bovendien blijven we aanvragen voor renten ontvangen, die voortvloeien uit de wet van 11 april 2003, die als doel had om het lijden van de joden en zigeuners die tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vervolgd omwille van de raciale maatregelen die werden genomen door de bezetter, te erkennen in het kader van het nationale solidariteitsprincipe. De kinderen die wees geworden zijn door de deportatie van hun ouders evenals de kinderen en volwassenen die gedwongen waren om in de illegaliteit te leven om te ontsnappen aan de deportatie kunnen genieten van een jaarlijkse rente. Dit jaar hebben we 92 aanvragen geregistreerd.

De pensioenen

U vindt alle informatie op onze website, maar we geven hier een beknopte omschrijving van het invaliditeitspensioenstelsel voor zij die geen toegang hebben tot het internet.

De pensioendienst behandelt de dossiers voor invaliditeitspensioenen die worden ingediend op basis van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstelpensioenen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden, zoals gewijzigd door de latere wetten.

Belangrijk punt

De eiser dient steeds het rechtstreekse oorzakelijke verband aan te tonen tussen de huidige kwetsuren en het aangehaalde oorlogsfeit.

In geval van verslechtering van de gezondheidstoestand

Iedere invalide die recht heeft op een invaliditeitspensioen kan op ieder moment een herzieningsaanvraag indienen voor de verergering van de ziektes en/of handicaps die aanleiding geven tot het pensioen.

We willen benadrukken dat de wet expliciet voorziet dat een vermindering of opheffing van het reeds erkende invaliditeitspercentage onmogelijk is bij een herzieningsvraag voor verergering. Het oorspronkelijke invaliditeitspercentage blijft dus behouden, zelfs wanneer men een verbetering van de gezondheidstoestand of zelfs een genezing vermoedt.

Vandaag, meer dan 60 jaar na het einde van de oorlog, zijn slachtoffers die nog een aanvraag voor een invaliditeitspensioen indienen zeldzaam, met uitzondering van de joodse kinderen die moesten onderduiken tijdens de oorlog.

Niettemin ontvangen we nog regelmatig aanvragen die worden ingediend door de overlevende echtgenoot voor het "reversiepensioen".

Het reversiepensioen heeft een automatisch karakter, aangezien er geen enkel oorzakelijk verband moet worden aangetoond tussen de vergoede invaliditeit en het overlijden, op voorwaarde wel te verstaan dat de wettelijke voorwaarden zijn vervuld. Het bedrag van het reversiepensioen is nochtans duidelijk lager dan hetgeen werd ontvangen door de overleden echtgenoot: het aan de overlevende echtgenoot verleende pensioen stemt overeen met 44,49 % van het pensioen waarvan de overleden invalide genoot één jaar voor zijn overlijden.

Procedure

Het merendeel van de herzieningsaanvragen bij verergering en aanvragen voor reversiepensioen worden behandeld via een ministeriële beslissing. In 2007 heeft de dienst 122 aanvragen voor verergering en reversiepensioen behandeld.

De aanvragen voor invaliditeitspensioenen maken het voorwerp uit van een onderzoek voor administratieve rechtscolleges, met name de burgerlijke invaliditeitscommissies en de hogere beroepscommissies. Deze kwamen samen tijdens 10 zittingen in 2007 en hebben uitspraak gedaan over de pensioenrechten van 49 burgerlijke invaliden.

Kosteloosheid van medische zorgen

scan van een medisch boekje – SVG-DOS

De DG Oorlogsslachtoffers betaalt aan de slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en aan de burgerslachtoffers van Congo van wie de pensioenaanvraag nog wordt onderzocht, de medische en farmaceutische zorgen terug die nodig zijn voor de aandoeningen of verwondingen waarvoor er een invaliditeitsaanvraag werd ingediend.

- Zodra het slachtoffer onderzocht werd door de Gerechtelijk-Geneeskundige Dienst en er een invaliditeitspercentage van 10 % is vastgesteld, verschaft de DG Oorlogsslachtoffers hem een voorlopig medisch boekje (geel) waarmee hij de terugbetaling van geneesmiddelen, kinesitherapie en hospitalisatiekosten kan verkrijgen die voortvloeien uit de invaliditeit waarvoor hem een invaliditeitspercentage werd toegekend. In 2007 werd er 13.000 euro besteed aan medische zorgen.
- Zodra de beslissing inzake het pensioen definitief is, fungeert het IV-NI000 als tussenpersoon. De invalide ontvangt dan een definitief boekje (roze), waarmee hij de terugbetaling van al zijn medische kosten kan verkrijgen, zelfs de kosten van aandoeningen die niet toe te schrijven zijn aan de oorlog.

De kaart voor vaderlandslievende reden die de kosteloosheid van het openbaar vervoer op het Belgische netwerk voorziet

scan van de kaart voor vaderlandslievende reden – copyright NMBS

Vanaf 1 februari 2007 heeft de NMBS de kosteloosheid toegestaan van het openbaar vervoer (inclusief in eerste klasse) aan alle categorieën van houders van een statuut van nationale erkentelijkheid en hun rechthebbenden. Dit voordeel, dat is voorbehouden aan de houders van een kaart voor vaderlandslievende reden, is van toepassing op iedere reis op het Belgische netwerk evenals het aanbod van de drie gewestelijke maatschappijen voor openbaar vervoer: MIVB, DE LIJN en TEC.

Voor wie geldt dit?

- De houders van een statuut van nationale erkentelijkheid
- De houders van een rente die wordt toegekend op basis van de wet van 11 april 2003
- De personen die genieten van een invaliditeitspensioen
- De rechthebbenden van politieke gevangenen
- De weduwen of weduwnaars van de hierboven vermelde personen
- De wezen van burgerlijke oorlogsslachtoffers onder een statuut van verlengde minderjarigheid (erkend als "niet in staat om in te staan voor hun levensonderhoud").

De houders van een invaliditeit van minimaal 50 % kunnen bovendien ook een voorrangkaart verkrijgen om een zitplaats te verkrijgen en de personen die genieten van hulp voor een derde persoon kunnen de kaart "gratis begeleider" ontvangen bij onze dienst.

In 2007, heeft de dienst 5.509 attesten afgeleverd voor het verkrijgen van een kaart voor vaderlandslievende reden in het station, op vertoning van het attest.

1.3 Geschillen

Er werden meerdere beroepen ingediend tegen de wet van 11 april 2003 die bestemd is om, in het kader van het nationale solidariteitsprincipe, het lijden van joden en zigeuners die tijdens de Tweede Wereldoorlog vervolgd werden ingevolge de raciale maatregelen die genomen werden door de bezetter, te erkennen. Hier vindt u een kort overzicht van deze beroepen:

1. We signaleren, pro memorie, de ingediende verzoeken tot nietigverklaring, sinds het verschijnen van de wet, voor het Arbitragehof, dat Grondwettelijk hof geworden is in mei 2007. Deze beroepen, zowel ingediend door wezen van politiek gevangenen (wet heeft geen betrekking op hen) als door sommige slachtoffers van raciale vervolgingen die uitgesloten worden van het voordeel van de wet omwille van de toepassingsvoorwaarden, die als te strikt worden beschouwd, werden allemaal verworpen door het arrest n°149/2004 uitgesproken op 15 september 2004 (voor de tekst van dit arrest kan u terecht op de website van het hof: www.arbitrage.be).
2. Op 15 maart 2005, dienden enkele eisers een beroep in voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens tegen de administratieve beslissingen die genomen waren door de DG Oorlogsslachtoffers die hun aanvragen hadden verworpen, voornamelijk omwille van het feit dat zij geen Belg waren of geen Belg meer waren op 1 januari 2003. In zijn arrest, uitgesproken op 8 januari 2008, heeft het Hof de onontvankelijkheid van de beroepen besloten. Het haalt aan dat in zaken die gelijkaardige grieven uiten, het had bevestigd dat *het verdrag noch aan de staten de algemene verplichting oplegt om de schade, veroorzaakt*

door het verleden te herstellen, voordat zij het verdrag goedkeuren, in het globale kader van de uitoefening van de macht van de staat (Wos c. Polen), noch in het bijzonder aan Duitsland oplegt om de schade, aangericht door het Duitse Reich te vergoeden (Associazione nazionale reduci en 275 andere c. Duitsland). Indien echter een staat beslist om deze schade toch te vergoeden, waarvoor zij geen enkele verantwoordelijkheid draagt, beschikt zij hierbij over een ruime beoordelingsmacht, met name wanneer het gaat over het bepalen van de modaliteiten en de rechthebbenden van de schadevergoeding.

Het hof meende dat een danige redenering nog meer geldt in deze zaak, waar de Belgische Staat heeft besloten om de schade toe te kennen aan de oorlogsslachtoffers zonder dat zij aan de oorsprong ligt van de veroorzaakte schade. In feite, merkt het Hof van meet af aan op dat van 1954 tot 2003, België een groot aantal wetten -26- heeft aangenomen die in de eerste plaats gericht waren op het vergoeden van de schade veroorzaakt aan burgerslachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden, waaronder de joden, en vervolgens op het verbeteren en vervolledigen van de zo toegekende vergoeding. Het doel van de wet van 11 april 2003 bestaat erin om, zoals de regering benadrukt, een einde te maken, overeenkomstig de eisen van de joodse gemeenschap, aan de ongelijkheid tussen de joodse Belgen die van deze bestaande voordelen konden genieten, aangezien zij in België woonden tijdens de Tweede Wereldoorlog en de Belgische nationaliteit bezaten en de personen die er nooit van hebben kunnen genieten.

De wet van 11 april 2003, die de nationaliteitsvoorwaarden die door de eerdere wetgeving werden opgelegd, versoepelde, maakte deel uit van een groot debat binnen de parlementaire vergaderingen en onderhandelingen met de betrokken gemeenschap, alvorens te worden aangenomen. De wet bevat duidelijke voordelen voor gedeporteerden en werkweigerders, evenals specifieke maatregelen voor de joodse en zigeunerslachtoffers van de oorlog.

In deze context, moest de Staat de schadevergoedingscriteria voor burgers die geleden hebben onder de oorlogsfeiten, veroorzaakt door een andere staat vrij kunnen bepalen en moesten de aanvragers voldoen aan de criteria van de wetgeving om recht te hebben op de voorziene financiële voordelen.

3. Er werden enkele beroepen ingediend bij de Raad van State tegen de administratieve beslissingen⁵ die het samenvoegen van de rente met het invaliditeitspensioen, toegekend op basis van de wet van 15 maart 1954, weigeren.

Tijdens de procedure hebben de eisers gevraagd om aan het Grondwettelijk hof de volgende prejudiciële vraag te stellen: Schendt het artikel 15 § 1 b van de wet van 11 april 2003 die voorziet in nieuwe maatregelen ten voordele van de slachtoffers van de oorlog 1940-1945 de artikels 10 en 11 van de Grondwet niet doordat er een discriminatie wordt gecreëerd tussen de personen aan wie het recht op een invaliditeitspensioen niet werd toegekend en de personen aan wie dit recht wel werd toegekend?

⁵ verworpen met toepassing van artikel 15 § 1b van de wet van 11 april 2003 dat het samenvoegen van de rente met het invaliditeitspensioen verbiedt.

Het Grondwettelijk hof heeft gesteld in arrest n° 103/2007, dat op 12 juli 2007 werd uitgesproken, dat de in het geding zijnde bepaling een verschil in behandeling creëert dat niet compatibel is met de artikels 10 en 11 van de Grondwet. Dit arrest werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 10 september 2007.

Volgend op dit arrest, werden er verschillende beroepen tot nietigverklaring ingediend bij het Grondwettelijk Hof dat in zijn arrest n°45/2008, dat werd uitgesproken op 4 maart 2008⁶, artikel 15 § 1, b), 3° van de wet van 11 april 2003 die voorzag in nieuwe maatregelen ten voordele van de oorlogsslachtoffers heeft geannuleerd.

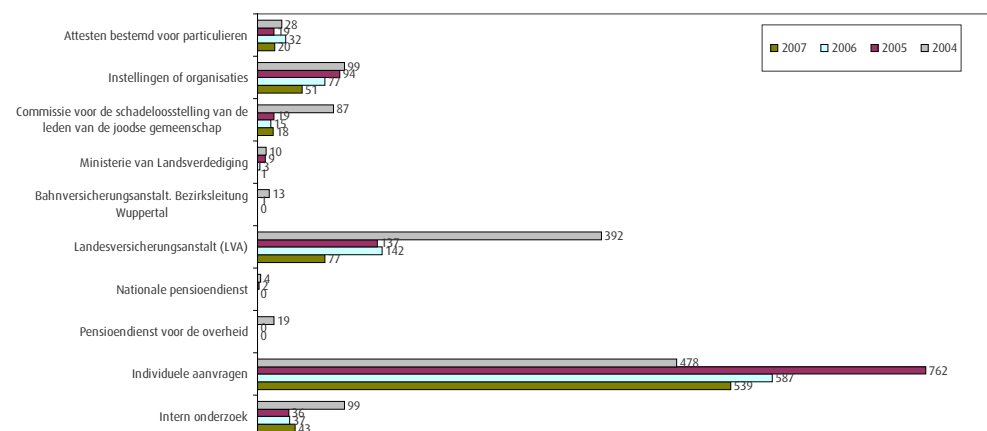
Alle dossiers waarin het verbod van het samenvoegen was toegepast, werden ambtshalve herzien en zijn het voorwerp geweest van een beslissing voor het toekennen van de rente om zich te houden aan het nieuwe artikel 15 §1b zoals dat werd gewijzigd door het Grondwettelijk Hof.

1.4 Archieven en documentatie

Briefwisseling

De archief- en documentatiedienst heeft in 2007 geantwoord op bijna 750 brieven tegen 900 brieven vorig jaar⁷. De aanvragen voor onderzoek bestemd voor de instellingen, organisaties en administratie, evenals de aanvragen voor attesten (betreffende ondergedoken kinderen, gestolen goederen, de deportatie of vervolging van de joden) zijn verminderd. De verhouding van de briefwisseling naar particulieren (gezinnen en wetenschappers) zijn nu goed voor 71 % van de bestemmingen en is bijgevolg de belangrijkste. De hoeveelheid voor intern onderzoek is gestegen.

Archief- en documentatiedienst. Verdeling van de uitgaande post 2004-2007

⁶ gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 14 maart 2008

⁷ Zie grafiek

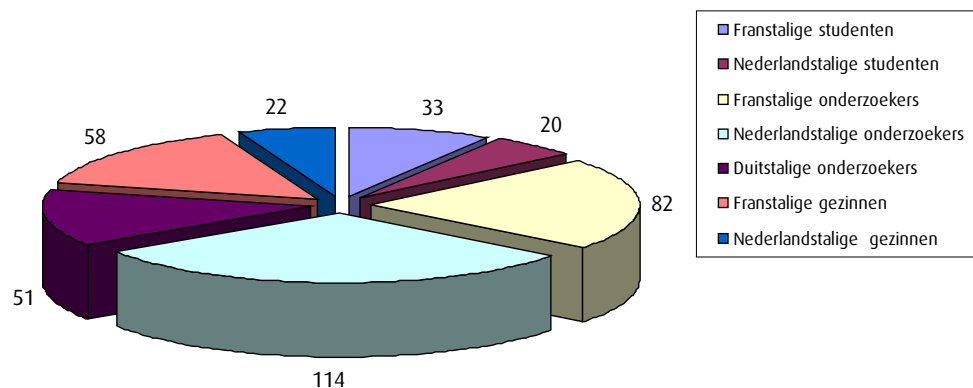
De leeszaal

In 2007 mocht de archief- en documentatiedienst 379 lezers verwelkomen (tegen 508 vorig jaar).

We kunnen 3 categorieën lezers onderscheiden:

- Onderzoekers of leden van wetenschappelijke instellingen die goed zijn voor twee derde van de lezers
- Studenten
- Slachtoffers zelf of hun familieleden.

Verdeling van de lezers volgens hun categorie en taal in 2007

2. Ordonnanciering van de pensioenen en renten en het budget

Ordonnanciering

Het hoofddoel van de dienst is het inbetalingstellen van de dossiers voor het toekennen van pensioenen en/of renten en het overdragen, via de computer, van de betalingsopdrachten aan de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen. Deze instelling is verantwoordelijk voor betalingen inzake oorlogspensioenen en wordt beheerd, binnen de FOD Financiën, door de Administratie van de Thesaurie.

Tijdens het jaar 2007, heeft de dienst 725 betaalopdrachten doorgegeven aan de Thesaurie van de FOD Financiën – Centrale Dienst voor Vaste Uitgaven – Sector Oorlogspensioenen.

De oorlogspensioenen en -renten worden driemaandelijks en vooraf betaald op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober van ieder jaar.

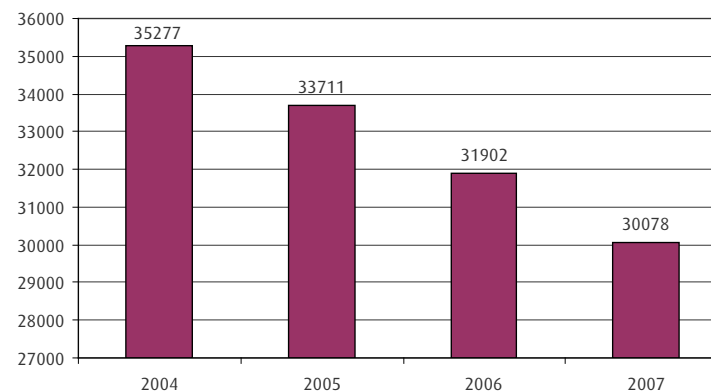
Zoals alle pensioenen in de overheidssector, worden ook deze pensioenen geïndexeerd. De laatste indexaanpassing gebeurde tijdens de driemaandelijks betaling van 1 oktober 2006.

De renten waarvan het jaarlijks bedrag niet groter is dan 83 € (niet-geïndexeerd basisbedrag) worden slechts één keer per jaar uitgekeerd, op 1 juli, tegen de index die van kracht is op 1 januari van het lopende jaar.

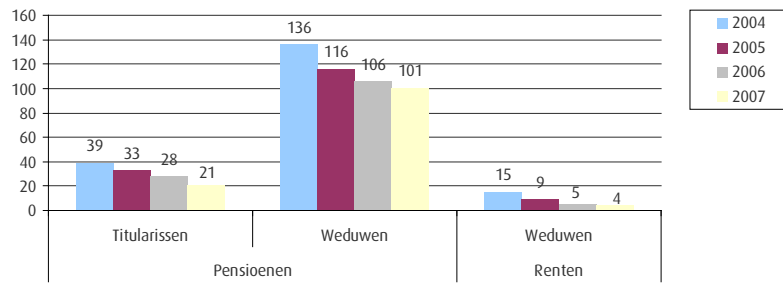
Eind 2007 bedroeg het aantal oorlogspensioenen en -renten, uitgekeerd door de Thesaurie aan de gerechtigden in leven, voor rekening van de DG Oorlogsslachtoffers, 30.078 tegen 31.902 eind 2006, d.i. een daling met 5,7 %.

De evolutie van het aantal pensioenen en renten kan als volgt worden voorgesteld:

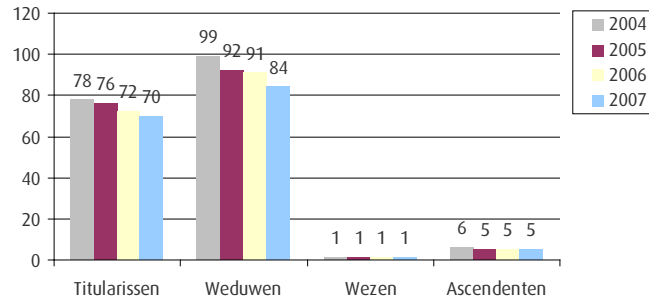
Evolutie van het aantal uitbetaalde pensioenen en renten

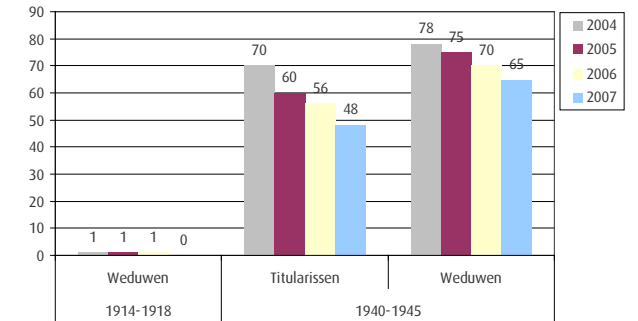
Aantal pensioenen en renten uitbetaald ten gunste van de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918

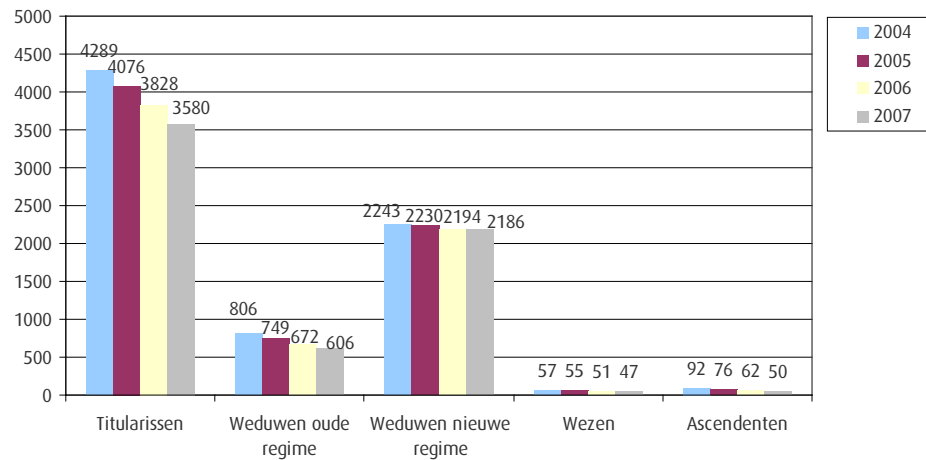
Aantal pensioenen uitbetaald ten gunste van de slachtoffers van de oorlog in Congo, Rwanda en Burundi

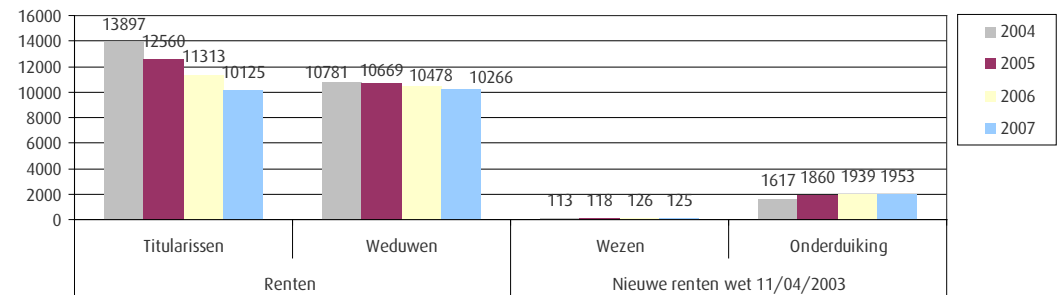
Aantal renten uitbetaald ten gunste van zeevissers

Aantal pensioenen uitbetaald ten gunste van de burgerlijke invaliden van de oorlog 1940-1945

Aantal renten uitbetaald ten gunste van de slachtoffers oorlog 1940 - 1945

Er werden 741 aanvullende schadevergoedingen betaald, bovenop hun burgerlijk oorlogspensioen, aan de invaliden die verplicht werden ingelijfd in het Duitse leger (Wehrmacht) en aan hun rechthebbenden.

Vijftig houders genieten via de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers van kinderbijslag die uitbetaald wordt aan kinderen van personen die voor meer dan 80 % invalide zijn en aan de wezen van burgerlijke oorlogsslachtoffers. Het gaat in het merendeel van de gevallen om wezen die niet in staat zijn om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

De bewijsdocumenten betreffende volgende dossiers werden overgemaakt aan het Rekenhof, met het oog op het verkrijgen van de visa en een definitieve inschrijving in het Grootboek der Pensioenen:

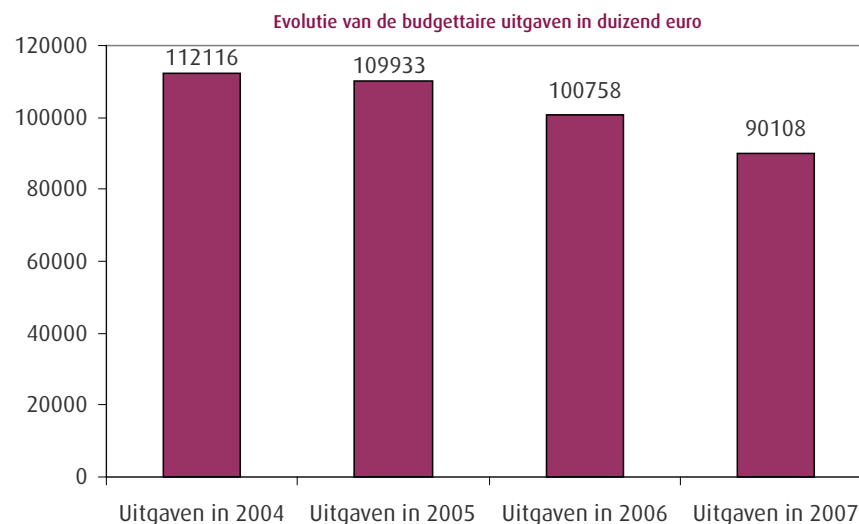
- 342 Franstalige dossiers
- 343 Nederlandstalige dossiers
- 17 Duitstalige dossiers

Het budget

De kosten betreffende de doelstellingen van de DG Oorlogsslachtoffers zijn opgenomen in het budget van de FOD Sociale zekerheid – Organisatieafdeling 59.

Om de doelstellingen die werden toevertrouwd aan de DG Oorlogsslachtoffers uit te voeren, beschikte de DG in 2007 over een globaal aangepast jaarbudget van 91.479.000 € (exclusief personeelskosten). De toegekende kredieten zijn bestemd voor:

- De betaling van de werkingskosten en de patrimoniale kosten die eigen zijn aan de DG Oorlogsslachtoffers en aan de Hoge Raad voor Oorlogsinvaliden;
- De toekenning van subsidies aan het IV-NI000 evenals aan vaderlandslievende verenigingen die de belangen van de oorlogsslachtoffers behartigen;
- De terugbetaling van de medische zorgen aan invaliden tijdens de toekenningsprocedure van het pensioen;
- De betaling van pensioenen, renten en vergoedingen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog en hun rechthebbenden.

Budget 2007 van de DG Oorlogsslachtoffers (in duizend euro)

	Aangepast budget 2007	Uitgaven in 2007
Werkingskosten van de DG Oorlogsslachtoffers en van de Hoge Raad	33	24
Kosten betreffende het bewaren van de oorlogsarchieven	32	22
Patrimoniale uitgaven betreffende de DG	3	3
Subsidies aan vaderlandslievende organisaties	16	16
Terugbetaling van de medische zorgen voor de tenlasteneming door het IV-NI000	18	13
Subsidie aan het IV-NI000	47.868	47.868
Pensioenen en renten voor de burgerlijke slachtoffers 14-18 en hun rechthebbenden	721	711
Pensioenen en renten voor de burgerlijke slachtoffers 40-45 en hun rechthebbenden	40.485	39.018 +243 (achterstallige uitgaven voorgaande jaren)
Pensioenen voor slachtoffers van de oorlogen in Congo, Rwanda en Burundi	1.315	1.269
Renten voor zeevissers (titularissen en rechthebbenden)	22	19
Schadevergoeding aan de invaliden die verplicht werden ingelijfd in het Duitse leger (Wehrmacht) en hun rechthebbenden	762	713
Kinderbijslag voor wezen van de burgerlijke slachtoffers en voor kinderen van burgerlijke slachtoffers die voor meer dan 80 % invalide zijn	204	189

3. Specifieke activiteiten en projecten

3.1 Databases

3.1.1 Victory

Na het 5 jaar te hebben gebruikt, is Victory een betrouwbare en makkelijk toegankelijke database geworden. De database omvat meer en meer essentiële gegevens van de verschillende dossiers. Met enkele muisklikken beschikt men over een kort overzicht van alle dossiers die werden opgesteld op naam van één burgerlijk oorlogsslachtoffer, waardoor bijvoorbeeld de beampte, die een telefonische oproep beantwoordt, in staat is om snel en precies antwoord te geven, zonder het papieren dossier uit het archief te halen.

Schermafbeelding van het programma Victory – SVG-DOS

Dit jaar werden er 1.235 dossiers van rechthebbenden van politiek gevangenen toegevoegd in Victory, hetgeen het totaal van rechthebbenden die werden ingevoerd of toegevoegd op 12.567 brengt en het totaal aantal invoeringen in Victory op 294.956.

De betrouwbaarheid en het prestatievermogen van het programma hangen af van de juistheid van de gecodeerde gegevens. Daarom worden er zowat dagelijks updates en correcties ingevoerd.

Het programma maakt het eveneens mogelijk om nieuwe aanvragen te behandelen en, zoals in het geval van het kosteloze NMBS-traject, het met een simpele klik afdrukken van het vereiste attest samen met precieze statistieken.

Wanneer er een nieuwe wet van kracht wordt, wordt de informaticatool aangepast om zo doeltreffend mogelijk te kunnen beantwoorden aan het invoeren en het automatisch behandelen van de aanvragen, waardoor een doeltreffend en identiek beheer mogelijk is voor iedere aanvraag.

3.1.2 Persoonlijke DDO-dossiers

Inlichtingenformulier A uit het persoonlijk DDO-dossier van Caiveau Jean

Het invoeren en optimaliseren van het DDO-bestand (alfabetisch bestand van Dienst Documentatie en Opzoeken) werd voortgezet in de loop van het jaar 2007:

- Er werden 24.349 formulieren met persoonlijke gegevens ingevoerd in de Musnet-software (hetzij in totaal 98.673 ingevoerde gegevens sinds de lancering van het project in 2003)
- Alle dossiers die beginnen met de letter "E" werden ingevoerd, hetgeen goed is voor 17.735 ingevoerde gegevens.
- 3.642 dossiers werden "aangevuld" dankzij het verzamelen van documenten uit verschillende documentatiebronnen (hetgeen het aantal vervolledigde dossiers op 14.544 brengt)

In juli werd een deel van het personeel dat aan dit project werkte, geïntegreerd bij het team dat werkt aan het project voor de digitalisering van bestanden betreffende de deportatie en vervolging van joden en zigeuners van België.

3.1.3 Het Memoriaal van de nazi-repressie

Het "Memoriaal van de nazi-repressie" wil een lijst van de slachtoffers van de repressie tijdens de Tweede Wereldoorlog opstellen. De eerste fase, een onderzoek van de gegevens van het Fort van Breendonk, is bijna afgerond.

Het onderzoek van nieuwe namen werd beëindigd in 2007: er werden 182 namen toegevoegd en 58 namen geschrapt omdat het om fouten ging of om dubbele namen. Het raadplegen van de persoonlijke dossiers die door de DG worden bewaard hebben het tevens mogelijk gemaakt om nieuwe foto's van gevangenen te actualiseren. We beschikken vandaag over 305 foto's.

Zodra het namenonderzoek beëindigd is, moeten de begeleidende teksten worden samengesteld. Deze teksten geven een volledige uitleg over de bronnen die gebruikt werden voor de onderzoeken en de verkregen resultaten. Dit werk leidde tot enkele opmerkelijke aanpassingen:

- Het totaal aantal gevangenen dat werd vastgehouden in het Fort tussen 1940 en 1944 bedraagt 3.850, hetgeen veel hoger is dan het aantal dat sinds de jaren '70 vaak werd vernoemd, namelijk 3.457, dat niet meer was dan de som van alle steekkaarten van het "bestand Breendonk", samengesteld door de Archief- en Documentatiedienst.
- Het aantal overleden personen bedraagt 93: 77 gevangenen zijn overleden door de gevolgen van slechte behandelingen en ontbering in het kamp zelf, 16 anderen zijn overleden in het ziekenhuis van Antwerpen.
- Het aantal executies dat plaatsvond in Breendonk is duidelijk hoger dan men aanvankelijk dacht. Er werden 215 personen geëxecuteerd: 189 personen werden gefusilleerd, waarvan 151 als gijzelaars. Daar komen nog 26 personen bij die werden opgehangen tussen 1943 en 1944.

Het vervolg van de onderzoeken zal betrekking hebben op het nummeringsysteem van de gevangenen dat werd gebruikt in het kamp. Dat zal het met name mogelijk maken om informatie te verkrijgen over het aantal Joden dat werd vastgehouden in het Fort. Er zal tevens een lijst worden opgemaakt met de verrichte transporten vanaf het Fort Breendonk naar verschillende gevangenen- en concentratiekampen.

3.1.4 Catalogus van de publicaties

De archief- en documentatiedienst heeft in 2007 verder gewerkt aan de inventaris van zijn monografieën (studies die over één bepaald onderwerp gaan) en zijn tijdschriften om ze toegankelijker te maken voor het publiek, dankzij de inzet van een nieuwe bibliothecaris. Het geheel van de monografieën werd praktisch ingevoerd in 2006. Enkel de nieuwe aanwervingen en de resterende werken werden ingevoerd in de software voor het beheer van de collecties "Musnet" in 2007, waardoor hun aantal op iets meer dan 800 komt. Ze kregen een nieuwe klasseringsnummer en worden voortaan bewaard in de leeszaal. Wat betreft de catalogografie van de tijdschriften, werden er 32 artikels uit tijdschriften (10.600 in totaal) ingevoerd in de database. De hoeveelheid registraties is verdubbeld sinds 2006.

3.2 Het documentaire werk

3.2.1 Het bestand van de vervolging en deportatie van de Belgische joden en zigeuners

Voorstelling van het bestand

foto SVG-D05

De digitalisering van het bestand van de deportatie en de vervolging van de Belgische joden en zigeuners ging van start in 2007.

Dit bestand, dat werd opgesteld door de Duitse veiligheidsdienst tijdens de oorlog, inventariseert alle Belgische joden en zigeuners die gedeporteerd werden naar het concentratie- en uitroeiingskamp van Auschwitz. Het bestand, dat werd teruggevonden in Hasselt in 1945, is samengesteld uit Duitse formulieren die werden opgesteld op basis van de registers van de joden die werden bijgehouden in de gemeenten. De lijst werd vervolledigd na de oorlog

door andere documenten die afkomstig waren van met name de Aide aux israélites victimes de la guerre (AIVG, de huidige Joodse Sociale Dienst), waardoor de Dienst voor Oorlogsslachtoffers verdwenen personen kon terugzoeken. Voor iedere geïnventariseerde persoon in dit bestand, bestaat er een dossier samengesteld uit meerdere formulieren, dat doorgaans "fichedossiers" wordt genoemd.

Dit bestand wordt onderverdeeld in drie delen:

- De joden en zigeuners die werden gedeporteerd vanaf de kampen in Noord-Frankrijk en met name van het kamp in Drancy. Deze serie werd reeds gedigitaliseerd en geoptimaliseerd in samenwerking met het joodse Museum van Deportatie en Verzet te Mechelen;
- De joden en zigeuners die gedeporteerd werden via het kamp van Mechelen of geïnterneerd werden in België;
- De joden en zigeuners die niet gedeporteerd of geïnterneerd werden.

Het project vervult een tweeledige doelstelling:

- Het bewaren van deze belangrijke historische bron via de digitalisering en optimalisering;
- Een betere verspreiding van de informatie van deze bron dankzij, in de toekomst, een online database die de steeds toenemende en preciezere vragen van familieleden en onderzoekers zal beantwoorden.

De fases

“Prescanning”

De eerste pagina van de fichedossiers wordt van tevoren gescand in zijn oorspronkelijke staat (met nietjes en lijm) om een beeld van ieder dossier voor de behandeling te bewaren. Deze stap maakt het tevens mogelijk om een barcode toe te kennen en een informaticadossier voor ieder fichedossier te creëren. Vervolgens worden de nietjes eraf gehaald om de volgende stappen gemakkelijk te kunnen verwezenlijken.

De fichedossiers worden ingevoerd in een database die speciaal werd aangemaakt voor dit project. De persoonlijke gegevens van de slachtoffers, de identificatiecodes van ieder document evenals hun beschadigingen (zoals bijvoorbeeld vergeling, scheuren, plooiën) worden erin opgenomen.

Scanning

Vervolgens worden de documenten genummerd met hun barcode als referentie. Iedere recto en verso wordt gescand met behulp van een A2-scanner die 8 documenten tegelijkertijd nummert. Na verschillende testen, werd vastgesteld dat er ongeveer 100 fichedossiers per dag kunnen worden gedigitaliseerd.

De gescande afbeeldingen worden vervolgens “uitgedekt” (uitgesneden). De eerste stap van deze bewerking bestaat erin om de gescande afbeelding in een A2-formaat uit te snijden en dat in verschillende onderdelen die overeenstemmen met elk één formulier. Bij de tweede stap wordt de uitsnijding van elk van de documenten verfijnd (centreren, detecteren van de randen, gevoeligheid), waardoor er 8 afzonderlijke documenten kunnen worden verkregen. Dankzij de database, is het mogelijk om de afbeeldingen van ieder document te koppelen aan hun identificatiecode en deze op die manier te benoemen.

Herverpakking

Ieder fichedossier wordt verpakt in zuurvrij materiaal dat bestemd is voor bewaring: ieder formulier wordt gescheiden van een ander door een inlegblad en ieder dossier wordt verpakt in een dubbele hoes. Zodra het herverpakken ervan is voltooid, worden de fichedossiers geklasseerd via het nummer van de barcode en dat in de metalen lades. Enkel de genummerde afbeeldingen kunnen worden geraadpleegd.

Iedere stap wordt minutieus gecontroleerd door de projectbeheerders.

Het personeel

Er werden verschillende interne opleidingen en informatievergaderingen georganiseerd om de lancering van het project beter te kunnen voorbereiden. Een polyvalent team van een tiental medewerkers wordt hiervoor enkele uren per week aangesteld in functie van de beschikbaarheid die ze hebben naast hun belangrijkste taken.

Realisaties

Sinds de lancering van het project werden eind 2007 de volgende resultaten geregistreerd, de stappen “prescanning”, “nietjes weghalen” en “coderen van de beschadigingen” werden reeds begonnen in april en mei:

Aantal geprescande fiches	Aantal fiches waarbij de nietjes werden weggehaald	Aantal ingevoerde fiches	Aantal gescande fiches	Aantal benoemde fiches	Aantal herverpakte fiches
7800	6150	4786	4186	3645	1206

3.2.2 Het “thema”-bestand

Het controle-, uniformiserings- en informatiseringswerk van het “thema”-bestand, het thematische bestand om toegang te krijgen tot de algemene documentatie, werd voortgezet in 2007. Op die manier werden er meer dan 5.000 formulieren (gecorrigeerd of gecreëerd) gecodeerd in de beheerssoftware voor de collecties “Musnet”, waarmee het aantal registraties op 12.000 komt.

3.3 Het archiveringswerk

3.3.1 Het “Rode-Kruisfonds”

Het Rode-Kruisfonds bestaat uit medische documenten van Belgische burgers die in Belgische gemeenten of in het buitenland werden gewond of zijn overleden tijdens gebeurtenissen die verband houden met de Tweede Wereldoorlog. Deze archieven werden veelvuldig gebruikt door de pensioendienst om de verklaringen van de slachtoffers te staven. Het herverpakken van deze dossiers werd gestart in 2006 en afgerond in 2007. Alle documenten werden geklasseerd, gereinigd en in mappen gestoken en daarna in zuurvrije dozen.

3.3.2 De dossiers van de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918

Foto SVG-DOS

Aangezien deze dossiers zwaar geleden hebben onder een ongelukkige verhuis en werkzaamheden, moesten ze gereinigd en opnieuw geklasseerd worden. Ieder dossier omvat een juridische en boekhoudkundige bundel die afzonderlijk worden geklasseerd. In 2007 werden er 100.000 juridische dossiers en 40.000 boekhoudkundige dossiers geklasseerd (dus 140.000 in totaal).

3.3.3 De individuele dossiers van de Citadel van Hoi

Het herverpakken en coderen van de individuele dossiers van de Citadel van Hoi werd voortgezet tijdens het jaar 2007. Er werden 357 dossiers ingevoerd in de collectiesoftware "Musnet" en verpakt in zuurvrij materiaal.

Deze originele documenten handelen over meer dan 5.000 gevangenen die opgesloten zaten in het Fort van Hoi tijdens de Tweede Wereldoorlog.

3.3.4 De dossiers van de militaire hospitalen en het Rode Kruis

Dit archieffonds van 25 meter lang telt ongeveer 30.000 medische dossiers van personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog werden verzorgd in militaire hospitalen of ziekenhuizen van het Rode Kruis. Het herverpakken van deze documenten ging van start in de lente van 2006: meer dan 4.400 dossiers werden reeds in zuurvrije mappen en dozen gedaan. Bovendien werd de informatie van deze dossiers ingevoerd in een alfabetische lijst op de computer, waardoor ook het toekennen van een nummer aan de dossiers gecontroleerd kan worden.

4. Gebeurtenissen in 2007

4.1 Bezoek van een delegatie uit de Democratische Republiek Congo

Foto SVG-DOS

Op woensdag 4 april 2007 verwelkomde de DG Oorlogsslachtoffers mevrouw Yvonne Yamulemye, vice-minister van Landsverdediging van de Democratische Republiek Congo, in het gezelschap van haar kabinetschef en technisch adviseur. In het kader van dit officiële bezoek organiseerden we een voorstelling van de diensten (pensioenen, statuten, renten en archieven), een uiteenzetting betreffende het project het "Memoriaal van de nazirepressie in België" en een geleid bezoek aan de archieven. Het uitwisselen van meningen met de Congolese delegatie betreffende de specifieke situatie van de oorlogsslachtoffers in dit land was bijzonder vruchtbaar.

4.2 Bezoek aan de Dienst Vreemdelingenzaken

In november 2007 organiseerde het team van de archief- en documentatiedienst voor zijn personeel een bezoek aan de archieven van de Dienst Vreemdelingenzaken ter gelegenheid van hun opening in 2005. De Dienst Vreemdelingenzaken beschikt over talrijke dossiers van buitenlandse joden die naar België immigrerden in de jaren 1900. Deze dossiers zijn bijzonder interessant voor de DG Oorlogsslachtoffers, die persoonlijke dossiers van joden bewaart die gedomicilieerd waren in België en naar Auschwitz werden gedeporteerd. De archieven van de Dienst Vreemdelingenzaken maken het mogelijk voor talloze personen om de geschiedenis van een van hun familieleden na zijn aankomst in België en tot aan zijn deportatie te vervolledigen.

4.3 Voorstelling van de archieven aan de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde

Op 15 mei 2007, ontving de DG het bezoek van het Brusselse departement van de VVF, de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. De DG stelde de archieven voor aan de vereniging en legde uit hoe deze archieven het mogelijk maken om de ontbrekende informatie inzake genealogisch onderzoek aan te vullen. De personen die onderzoek doen naar hun familie worden immers vaak geconfronteerd met de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen ervan.

4.4 Interview over de bevrijding van Buchenwald (programma "Memo")

Traditiegetrouw is de maand mei de gelegenheid om terug te gaan naar de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. 'Memo' is een programma van Radio 2 dat oude opnames uit het VRT-archief opnieuw uitzendt. Op 30 mei werd een fragment uitgezonden over de dagen van mei 1945 toen de eerste gevangenen uit het concentratiekamp van Buchenwald waren teruggekeerd naar België. Diezelfde dag werden de overlevende gevangenen hartelijk verwelkomd in het Koninklijk Circus te Brussel en vertelde de oud-gevangene Bert Van Hoorick kort over de bevrijding uit het kamp van Buchenwald. Vervolgens gaf Gert De Prins, één van de historici van de archief- en documentatiedienst uitleg bij het uitgezonden fragment, de gevangenschap in de concentratiekampen en de terugkeer van de gevangenen.

4.5 Voorstelling van het project van het memoriaal van de politiek gevangenen (Gedenkstätte Mauthausen en Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes)

Van 19 tot 21 oktober 2007, werd de DG Oorlogsslachtoffers voorgesteld aan de werkgroep die zich bezighoudt met het digitaliseren van de gegevens van de concentratiekampen. Deze werkgroep werd georganiseerd in Wenen, door het Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes (DÖW), in samenwerking met de KZ-Gedenkstätte Mauthausen. Gert De Prins heeft er de voorlopige resultaten voorgesteld van de onderzoeken betreffende de gevangenen van het Fort van Breendonk: The Auffanglager Breendonk in Belgium. Reassessment of the prisoners in a Sipo-SD prison-camp, 1940-1944.

4.6 Geleid bezoek van de groep "Design en Style"

De verhuizing van niet minder dan 1.000 medewerkers van de FOD Sociale Zekerheid naar de gerenoveerde Financietoren is voorzien voor de maand januari 2009. Het gaat om alle diensten, behalve de DG Oorlogsslachtoffers die in het oude gebouw van de Sociale Voorzorg blijft aan de Luchtvaartsquare.

Op 20 december 2007 bracht een twaalftal collega's van de werkgroep 'Design and Style', die meewerkt aan de inrichting van de Financietoren, een bezoek aan ons gebouw.

Het pand interesseerde hen, omdat het recent gerenoveerd was en een gebouw met moderne kantoren is geworden. De geklasseerde onderdelen van het gebouw werden gerenoveerd, waarbij de art-decostijl werd behouden terwijl de bovenste verdiepingen functioneler werden ingericht.

4.7 Een filmpremière bij de DG

In samenwerking met de cel voor Duurzame Ontwikkeling van de FOD, werd op 17 en 19 oktober de film van de vroegere Amerikaanse vice-president Al Gore, An Inconvenient Truth, geprojecteerd op het grote scherm in de vergaderzaal op de eerste verdieping. Dit was voor de collega's van de FOD die geïnteresseerd waren in het probleem van de opwarming van de aarde, de gelegenheid om het gebouw, dat minder gekend is en waar de DG Oorlogsslachtoffers gevestigd is, te (her)ontdekken.

4.8 Eerste vergadering van de adviesraad van de "Historische pool van defensie"

De wet van 14 juni 2006⁸ heeft de historische sites die deel uitmaken van het patrimonium van Landsverdediging verenigd binnen een Historische Pool om ze te kunnen bewaren en ontwikkelen. De adviesraad die werd gecreëerd door de wet en de naam "Historische Pool van defensie" kreeg, heeft met name als doel om een inventaris op te maken van het historisch patrimonium van Landsverdediging en advies te geven over de bewaring, conservering en herwaardering van dit patrimonium.

Deze raad, die bestaat uit 13 personen in totaal, waaronder twee leden van de DG Oorlogsslachtoffers (mevr. Sophie Vandepontseele en dhr. Gert De Prins) kwam voor de eerste keer samen op 20 maart 2007 in de centrale bibliotheek van Landsverdediging te Evere.

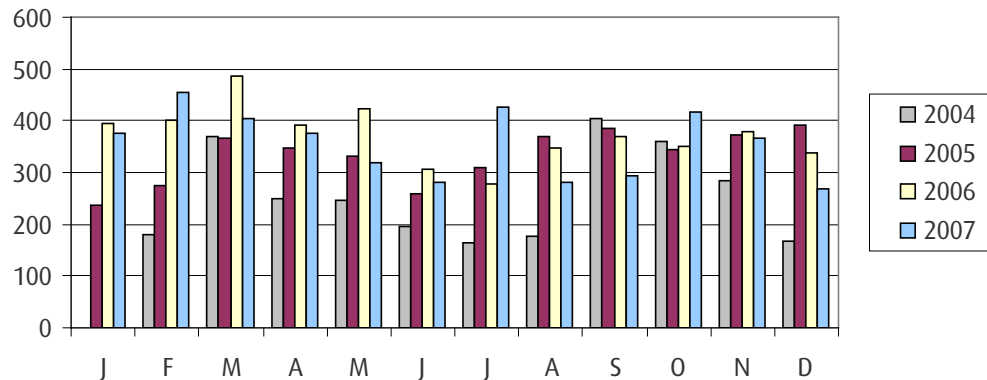
⁸ Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 12 juli 2006

5. Communicatie

5.1 De website

In de loop van het jaar 2007, werd de website <http://warvictims.fgov.be> 4.264 keer bezocht, hetzij een vermindering van 5 % ten opzichte van 2006 en een progressie van 6 % ten opzichte van 2005.

Maandelijks verdeling van het aantal bezoekers van de website "warvictims" 2004-2007

5.2 Het jaarverslag 2006 – Resultaten van het tevredenheidsonderzoek

cover van het jaarrapport 2006

We danken u voor uw deelname aan ons tevredenheidsonderzoek betreffende de evaluatie van het jaarverslag 2006 "Bruggen bouwen". Hoewel de DG reeds 3 jaarverslagen heeft gepubliceerd, was het belangrijk voor ons om uw mening te kennen over de inhoud en de lay-out van deze publicatie om ze te kunnen verbeteren. Het onderzoek werd verzonden aan onze contactpersonen.

De verkregen resultaten

Uit de antwoordformulieren konden we de volgende conclusies afleiden:

- 83 % van de ondervraagden heeft het verslag volledig gelezen, 17 % heeft het overlopen
- de meerderheid is vooral geïnteresseerd in de specifieke activiteiten en projecten. Daarom werd de structuur van het jaarrapport 2007 aangepast
- 83 % van de ondervraagden vindt dat de inhoud van het verslag leesbaar is en de informatie compleet; 17 % vindt dat de inhoud eerder leesbaar is en 5 % dat het verslag onvolledig is
- de meerderheid van de ondervraagden vindt dat de behandelde thema's interessant zijn en iedereen vindt dat de structuur van het rapport zeer overzichtelijk is
- voor 60 % van de ondervraagden zijn de afbeeldingen, de lay-out en de kleuren aangenaam bij het lezen; 37 % vindt deze eerder aangenaam
- de tabellen en de grafieken zijn begrijpelijk voor 97 % van de ondervraagden
- 68 % van de ondervraagden vindt de gegevens betreffende het budget interessant, 32 % heeft geen mening hierover
- de meerderheid vindt de woordenlijst en de tabel met afkortingen nuttig

Suggesties en opmerkingen waarmee rekening werd gehouden in dit rapport

We hebben vele suggesties en opmerkingen ontvangen waarmee we rekening hebben gehouden in het jaarverslag van 2007.

Behandelde inhoud en onderwerpen

- het verslag 2007 omvat een evolutie van het budget over meerdere jaren
- de kwestie betreffende de farmaceutische kosten werd meer in detail behandeld
- ook de openingsuren van de DG worden gepubliceerd aan het eind van het verslag

Grafieken

Om tegemoet te komen aan de vraag naar homogeniteit in de voorstelling van de gegevens, vat een grafiek voortaan voor de uitbetalingsdienst de gegevens samen betreffende de renten, invaliditeitspensioenen en burgerlijke slachtoffers van de twee wereldoorlogen en de oorlogen in Congo, Rwanda en Burundi.

Lay-out

In het jaarrapport 2007 hebben we rekening gehouden met de opmerkingen betreffende de kleuren van de titels en de contrasten.

Communicatie

Dankzij een suggestie om ons jaarverslag ook aan de pers te laten kennen, werd er een persbericht met de voorstelling van ons jaarverslag verstuurd naar de dagbladen en kranten om het zo bekender te maken.

Men heeft ons gevraagd om op onze website de wettelijke referenties betreffende de oorlogsslachtoffers te vermelden. Alle wetten inzake burgerlijke slachtoffers werden ingelast op onze nieuwe website, die online staat sinds juni 2008.

Dankwoord

We hebben veel aanmoedigingen ontvangen om de publicatie van ons jaarverslag verder te zetten. De publicatie "Bruggen bouwen" werd door verschillende ondervraagde personen als een excellent werk en interessante verwezenlijking bevonden. Het idee om foto's van het personeel te publiceren was volgens sommigen een zeer goede manier om een meerwaarde toe te kennen aan het werk dat binnen de DG wordt verricht.

Wij danken u voor uw felicitaties die ons motiveren om op de ingeslagen weg verder te gaan!

Contact

Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid Directie-generaal Oorlogsslachtoffers

Luchtvaartsquare 31
1070 Brussel
Tel.: 02 528 91 00
Fax: 02 528 91 22
warvictims@minsoc.fed.be
<http://warvictims.fgov.be>

Openingsuren:

De kantoren zijn toegankelijk van maandag tot vrijdag en dit van 8.30 u. tot 12 u. en van 14 u. tot 16 u.

De leeszaal is enkel toegankelijk op afspraak en dit van maandag tot vrijdag van 9 u. tot 12 u. en van 13 u. tot 17 u.

Nuttige adressen

Strategische cel en Secretariaat van de Minister van Landsverdediging

Lambermontstraat, 8
1000 Brussel
Tel.: 02 550 28 11
Fax: 02 550 29 09
kabinet@mod.mil.be
<http://www.mil.be>

Instituut voor Veteranen - Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers (IV-NI000)

Regentlaan, 45/46
1000 Brussel
Tel. 02 227 63 00 – Fax 02 227 63 31
info@inig.fgov.be
<http://www.inig.be>

Pensioendienst voor de overheidssector

Victor Hortaplein, 40, bus 30
1060 Brussel
Tel. 02 558 60 00 – Fax 02 558 60 10
Info@sdpsp.fgov.be
<http://www.ap.fgov.be>

Ministerie van Landsverdediging Sectie administratieve expertise Subsectie Notariaat (HRG-A/N)

Kwartier Koningin Astrid
Bruynstraat 1
1120 Brussel
Tel. 02 264 63 32
Dghr.hrgan@mil.be
<http://www.mil.be>

FOD Financiën - Thesaurie Dienst oorlogspensioenen

Kunstlaan 30
1040 Brussel
Tel. 02 233 76 97 (FR) – 02 233 70 62 (NL)

Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (SOMA)

Luchtvaartsquare 29
1070 Brussel
Tel. 02 556 92 11 – Fax 02 556 91 00
cegesoma@cegesoma.be
<http://www.cegesoma.be>

Afkortingen en woordenlijst

BSC	Balanced Scorecard
DG	Directie-Generaal
FOD	Federale overheidsdienst
IV-NI000	Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers
LVA	Landesversicherungsamt (Duitse gewestelijke bureaus voor invaliditeits- en ouderdomsverzekering)
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
RCBL	Statuut van personen die zich begeven hebben naar een rekruteringscentrum van het Belgische leger
SOMA	Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij
Sipo-SD	Sicherheitspolizei - Sicherheitsdienst
TEC	Transports en Commun (Waalse vervoersmaatschappij)

Woordenlijst

Balanced scorecard	Instrument voor prestatie meting
DDO	Persoonlijk dossier van de Dienst Documentatie- en Opzoeken
Gedenkstätte	Memoriaal
Musnet	Software voor collectiebeheer waar de gegevens van het “themabestand ” en van het DDO-bestand kunnen worden ingevoerd
“Thema”-bestand	Thematisch referentiebestand dat verwijst naar de documenten van de algemene documentatie
Victory	Informaticatoepassing, in Oracle, met de gegevens betreffende statuten, renten en pensioenen

Federale Overheidsdienst
Sociale Zekerheid

Dienst voor de Oorlogsslachtoffers

Luchtvaartsquare 31
1070 Brussel
Tel. 02/528.91.00 – Fax 02/528.91.22
warvictims@minsoc.fed.be
<http://warvictims.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever: Claire Barette - November 2008